Opinjoni tal-Kumitat Ewropew tar-Reġjuni — Proposta għal Regolament li jistabbilixxi Programm għall-Ambjent u l-Azzjoni Klimatika (LIFE) u li jħassar ir-Regolament (UE) Nru 1293/2013

(2018/C 461/14)

Relatur:	Marco DUS (IT/PSE), Membru tal-Kunsill Muniċipali ta' Vittorio Veneto, Treviso
Dokument ta' referenza:	Proposta għal Regolament li jistabbilixxi Programm għall-Ambjent u l-Azzjoni Klimatika (LIFE) u li jħassar ir-Regolament (UE) Nru 1293/2013 COM(2018) 385 final — 2018/0209(COD)

I. **RAKKOMANDAZZJONIJIET SABIEX JITRESSQU EMENDI**

Emenda 1

Premessa 6

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
(6) Sabiex jinkisbu l-għanijiet komprensivi, l-implimentazzjoni tal-Pakkett tal-Ekonomija Ċirkolari ([1]), tal-Qafas ta' Politika għall-Klima u l-Enerġija għall-2030 ([2]), ([3]), ([4]), tal-leġiżlazzjoni tal-Unjoni dwar in-natura ***([5])***, kif ukoll tal-politiki relatati ***([6])***, ***([7])***, ***([8])***, ***([9])***, ***([10])***, hija partikolarment importanti. ([1]) COM(2015) 614 final, 2.12.2015 ([2]) Qafas ta' Politika għall-Klima u l-Enerġija għall-2030, COM (2014)15, 22.1.2014. ([3]) Strateġija tal-UE dwar l-adattament għat-tibdil fil-klima, COM(2013)216, 16.4.2013. ([4]) Enerġija Nadifa għall-Ewropej Kollha, COM(2016) 860, 30.11.2016. ***([5])*** Pjan ta' Azzjoni għan-natura, għaċ-ċittadini u għall-ekonomija, COM(2017)198, 27.4.2017. ***([6])*** Programm għal Arja Nadifa għall-Ewropa, COM(2013)918. ***([7])*** Direttiva 2000/60/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Ottubru 2000 li tistabbilixxi qafas għal azzjoni Komunitarja fil-qasam tal-politika tal-ilma (ĠU L 327, 22.12.2000, p. 1). ***([8])*** Strateġija Tematika għall-Ħarsien tal-Ħamrija, COM(2006)231. ***([9])*** Strateġija Ewropea għal Mobbiltà b'emissjonijiet baxxi, COM (2016) 501 final. ***([10])*** Pjan ta' Azzjoni dwar l-Infrastruttura tal-Karburanti Alternattivi skont l-Artikolu 10(6) tad-Direttiva 2014/94/UE, 8.11.2017.	(6) Sabiex jinkisbu l-għanijiet komprensivi, l-implimentazzjoni tal-Pakkett tal-Ekonomija Ċirkolari ([1]), tal-Qafas ta' Politika għall-Klima u l-Enerġija għall-2030 ([2]), ([3]), ([4]), ***tas-seba' Programm Ġenerali ta' Azzjoni Ambjentali tal-Unjoni sal-2020 u dak li jkun is-suċċessur eventwali tiegħu ([5])***, tal-leġiżlazzjoni tal-Unjoni dwar in-natura ***([6])***, kif ukoll tal-politiki relatati ***([7])***, ***([8])***, ***([9])***, ***([10])***, ***([11])***, ***([12])***, ***([13])***, ***([14])***, ***([15])***, hija partikolarment importanti. ([1]) COM(2015) 614 final, 2.12.2015 ([2]) Qafas ta' Politika għall-Klima u l-Enerġija għall-2030, COM (2014)15, 22.1.2014. ([3]) Strateġija tal-UE dwar l-adattament għat-tibdil fil-klima, COM(2013)216, 16.4.2013. ([4]) Enerġija Nadifa għall-Ewropej Kollha, COM(2016) 860, 30.11.2016. ***([5]) Deċiżjoni Nru 1386/2013/UE*** ***([6])*** Pjan ta' Azzjoni għan-natura, għaċ-ċittadini u għall-ekonomija, COM(2017)198, 27.4.2017. ***([7])*** Programm għal Arja Nadifa għall-Ewropa, COM(2013)918. ***([8])*** Direttiva 2000/60/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Ottubru 2000 li tistabbilixxi qafas għal azzjoni Komunitarja fil-qasam tal-politika tal-ilma (ĠU L 327, 22.12.2000, p. 1). ***([9])*** Strateġija Tematika għall-Ħarsien tal-Ħamrija, COM(2006) 231. ***([10])*** Strateġija Ewropea għal Mobbiltà b'emissjonijiet baxxi, COM (2016) 501 final. ***([11])*** Pjan ta' Azzjoni dwar l-Infrastruttura tal-Karburanti Alternattivi skont l-Artikolu 10(6) tad-Direttiva 2014/94/UE, 8.11.2017. ***([12]) Direttiva 2002/49/KE li tirrigwardja l-valutazzjoni u l-ġestjoni tal-istorbju ambjentali.*** ***([13]) Strateġija Ewropea għall-Plastiks f'Ekonomija Ċirkolari, COM(2018) 28 final.*** ***([14]) Direttiva 2007/60/KE dwar il-valutazzjoni u l-immaniġġjar tar-riskji tal-għargħar.*** ***([15]) Komunikazzjoni L-Infrastruttura Ekoloġika (IE) — Insaħħu l-Kapital Naturali tal-Ewropa, COM(2013) 249 final.***

Raġuni

Evidenti.

Emenda 2

Premessa 7

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
(7) Il-konformità mal-impenji tal-Unjoni skont il-Ftehim ta' Pariġi dwar it-Tibdil fil-Klima teħtieġ it-trasformazzjoni tal-Unjoni f'soċjeta effiċjenti fl-użu tal-enerġija, b'livell baxx ta' emissjonijiet ta' karbonju u reżiljenti għat-tibdil fil-klima. Din, min-naħa l-oħra, tirrikjedi azzjonijiet, b'enfasi speċjali fuq is-setturi li jikkontribwixxu l-aktar għal-livelli attwali tal-output u tat-tniġġis ta' CO_2, li jikkontribwixxu għall-implimentazzjoni tal-qafas ta' politika għall-klima u l-enerġija għall-2030 u tal-Pjanijiet Nazzjonali Integrati dwar l-Enerġija u l-Klima tal-Istati Membri u tal-preparazzjonijiet għall-istrateġija tal-Unjoni dwar il-klima u l-enerġija għall-2050 u fuq terminu twil. Il-Programm jenħtieġ li jinkludi wkoll miżuri li jikkontribwixxu għall-implimentazzjoni tal-politika tal-Unjoni dwar l-adattament għall-klima biex titnaqqas il-vulnerabbiltà għall-effetti negattivi tat-tibdil fil-klima.	(7) Il-konformità mal-impenji tal-Unjoni skont il-Ftehim ta' Pariġi dwar it-Tibdil fil-Klima teħtieġ it-trasformazzjoni tal-Unjoni f'soċjeta effiċjenti fl-użu tal-enerġija, b'livell baxx ta' emissjonijiet ta' karbonju u reżiljenti għat-tibdil fil-klima. Din, min-naħa l-oħra, tirrikjedi azzjonijiet, b'enfasi speċjali fuq is-setturi li jikkontribwixxu l-aktar għal-livelli attwali tal-output u tat-tniġġis ta' CO_2, li jikkontribwixxu għall-implimentazzjoni tal-qafas ta' politika għall-klima u l-enerġija għall-2030 u tal-Pjanijiet Nazzjonali Integrati dwar l-Enerġija u l-Klima tal-Istati Membri u tal-preparazzjonijiet għall-istrateġija tal-Unjoni dwar il-klima u l-enerġija għall-2050 u fuq terminu twil. Il-Programm jenħtieġ li jinkludi wkoll miżuri li jikkontribwixxu għall-implimentazzjoni tal-politika tal-Unjoni dwar l-adattament għall-klima biex titnaqqas il-vulnerabbiltà għall-effetti negattivi tat-tibdil fil-klima.

Raġuni

Il-kelma reżiljenti hija meqjusa iktar adatta f'dan il-kuntest billi dan jirriferi għall-adattament. [Nota tat-traduttur: din l-emenda ma taffettwax il-verżjoni Maltija, fejn il-kelma reżiljenti hija diġà użata.]

Emenda 3

Premessa 8

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
(8) It-tranżizzjoni lejn enerġija nadifa hija kontribuzzjoni essenzjali għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima b'kobenefiċċji għall-ambjent. L-azzjonijiet għat-tisħiħ tal-kapaċitajiet li jappoġġaw it-tranżizzjoni lejn enerġija nadifa, iffinanzjati sal-2020 taħt Orizzont 2020, jenħtieġ li jiġu integrati fil-Programm billi l-għan tagħhom mhuwiex li jiffinanzjaw l-eċċellenza u li jiġġeneraw l-innovazzjoni, iżda li jiffaċilitaw l-użu ta' teknoloġija diġà disponibbli li se tikkontribwixxi għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima. L-inklużjoni ta' dawn l-attivitajiet ta' tisħiħ tal-kapaċitajiet fil-Programm toffri potenzjal għal sinerġiji bejn is-subprogrammi u żżid il-koerenza ġenerali tal-finanzjament tal-Unjoni. Għalhekk, id-data jenħtieġ li tinġabar u tiġi ddiseminata dwar l-adozzjoni ta' soluzzjonijiet eżistenti ta' riċerka u innovazzjoni fil-proġetti LIFE, inkluż mill-programm Orizzont Ewropa u l-predeċessuri tiegħu.	(8) It-tranżizzjoni lejn enerġija nadifa hija kontribuzzjoni essenzjali għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima b'kobenefiċċji għall-ambjent. L-azzjonijiet għat-tisħiħ tal-kapaċitajiet li jappoġġaw it-tranżizzjoni lejn enerġija nadifa, iffinanzjati sal-2020 taħt Orizzont 2020, jenħtieġ li jiġu integrati fil-Programm***, u jżommu l-istess koeffiċjent ta' kofinanzjament,*** billi l-għan tagħhom mhuwiex li jiffinanzjaw l-eċċellenza u li jiġġeneraw l-innovazzjoni, iżda li jiffaċilitaw l-użu ta' teknoloġija diġà disponibbli li se tikkontribwixxi għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima. L-inklużjoni ta' dawn l-attivitajiet ta' tisħiħ tal-kapaċitajiet fil-Programm toffri potenzjal għal sinerġiji bejn is-subprogrammi u żżid il-koerenza ġenerali tal-finanzjament tal-Unjoni. Għalhekk, id-data jenħtieġ li tinġabar u tiġi ddiseminata dwar l-adozzjoni ta' soluzzjonijiet eżistenti ta' riċerka u innovazzjoni fil-proġetti LIFE, inkluż mill-programm Orizzont Ewropa u l-predeċessuri tiegħu.

Raġuni

Ir-rata ta' kofinanzjament għar-reġjuni u l-bliet hija 100 % taħt Orizzont 2020.

Emenda 4

Premessa 9

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
(9) Il-valutazzjonijiet tal-impatt tal-leġiżlazzjoni dwar l-Enerġija Nadifa jistmaw li t-twettiq tal-miri tal-enerġija tal-Unjoni għall-2030 se jeħtieġ investimenti addizzjonali ta' EUR 177 biljun kull sena fil-perjodu bejn l-2021 u l-2030. L-akbar lakuni huma marbuta mal-investimenti fid-dekarbonizzazzjoni tal-bini (l-effiċjenza fl-enerġija u s-sorsi ta' enerġija rinnovabbli ***fuq skala żgħira***), fejn il-kapital irid jiġi dirett lejn proġetti ta' natura distribwita ħafna. Wieħed mill-għanijiet tas-subprogramm dwar it-Tranżizzjoni lejn Enerġija Nadifa huwa li jibni l-kapaċità għall-iżvilupp u għall-aggregazzjoni tal-proġetti, li permezz tiegħu jgħin ukoll biex jiġu assorbiti l-fondi mill-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej u jikkatalizza investimenti f'enerġija nadifa billi juża wkoll l-istrumenti finanzjarji pprovduti taħt l-InvestEU.	(9) Il-valutazzjonijiet tal-impatt tal-leġiżlazzjoni dwar l-Enerġija Nadifa jistmaw li t-twettiq tal-miri tal-enerġija tal-Unjoni għall-2030 se jeħtieġ investimenti addizzjonali ta' EUR 177 biljun kull sena fil-perjodu bejn l-2021 u l-2030. L-akbar lakuni huma marbuta mal-investimenti fid-dekarbonizzazzjoni tal-bini (l-effiċjenza fl-enerġija u s-sorsi ta' enerġija rinnovabbli ***deċentralizzati, għal kull tip ta' konsum ta' enerġija, u b'mod speċjali għall-konsum tal-enerġija għat-tisħin u l-arja kondizzjonata***), fejn il-kapital irid jiġi dirett lejn proġetti ta' natura distribwita ħafna***, pereżempju billi jiġu promossi proġetti pilota bbażati f'konglomerati urbani żgħar u komunitajiet u djar iżolati f'żoni rurali***. Wieħed mill-għanijiet tas-subprogramm dwar it-Tranżizzjoni lejn Enerġija Nadifa huwa li jibni l-kapaċità għall-iżvilupp u għall-aggregazzjoni tal-proġetti, li permezz tiegħu jgħin ukoll biex jiġu assorbiti l-fondi mill-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej u jikkatalizza investimenti f'enerġija nadifa billi juża wkoll l-istrumenti finanzjarji pprovduti taħt l-InvestEU.

Raġuni

Id-dekarbonizzazzjoni tas-settur tal-kostruzzjoni hija pass essenzjali biex jintlaħqu l-għanijiet tal-klima u tal-enerġija tal-UE u, għalhekk, sabiex jintlaħqu l-objettivi tal-Ftehim ta' Pariġi. Madankollu, huwa meqjus importanti li jkun hemm fokus ikbar fuq il-konsum tal-enerġija għat-tisħin u l-arja kondizzjonata, li jirrappreżentaw parti importanti tal-konsum tal-enerġija tal-Ewropa.

Emenda 5

Premessa 12

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
(12) Il-pakkett tal-Analiżi tal-Implimentazzjoni Ambjentali tal-Unjoni l-aktar reċenti [1] jindika li jenħtieġ progress sinifikanti biex titħaffef l-implimentazzjoni tal-acquis tal-Unjoni dwar l-ambjent u biex tittejjeb l-integrazzjoni tal-għanijiet ambjentali u klimatiċi f'politiki oħra. Għaldaqstant, il-Programm jenħtieġ li jaġixxi bħala katalizzatur biex jikseb il-progress meħtieġ permezz tal-iżvilupp, tal-ittestjar u tar-replikazzjoni ta' approċċi ġodda; l-appoġġ għall-iżvilupp tal-politika, il-monitoraġġ u l-analiżi; it-tisħiħ tal-involviment tal-partijiet ikkonċernati; il-mobilizzazzjoni tal-investimenti li ġejjin mill-programmi kollha ta' investiment tal-Unjoni jew minn sorsi finanzjarji oħra u l-appoġġ għal azzjonijiet biex jingħelbu d-diversi ostakli għall-implimentazzjoni effettiva tal-pjanijiet ewlenin meħtieġa mil-leġiżlazzjoni ambjentali. [1] Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni — L-analiżi tal-implimentazzjoni ambjentali tal-UE: L-isfidi ewlenin u kif se ngħaqqdu l-isforzi biex naghtu riżultati aħjar (COM(2017) 63 final tat-3 ta' Frar 2017).	(12) Il-pakkett tal-Analiżi tal-Implimentazzjoni Ambjentali tal-Unjoni l-aktar reċenti [1] jindika li jenħtieġ progress sinifikanti biex titħaffef l-implimentazzjoni tal-acquis tal-Unjoni dwar l-ambjent u biex tittejjeb l-integrazzjoni tal-għanijiet ambjentali u klimatiċi f'politiki oħra. Għaldaqstant, il-Programm jenħtieġ li jaġixxi bħala katalizzatur biex jikseb il-progress meħtieġ permezz tal-iżvilupp, tal-ittestjar u tar-replikazzjoni ta' approċċi ġodda; l-appoġġ għall-iżvilupp tal-politika, ***il-valutazzjoni,*** il-monitoraġġ u l-analiżi; ***il-promozzjoni ta' aktar sensibilizzazzjoni u komunikazzjoni; l-iżvilupp tal-governanza tajba;*** it-tisħiħ tal-involviment tal-partijiet ikkonċernati ***sabiex tissaħħaħ ir-reżiljenza kontra t-tibdil fil-klima***; il-mobilizzazzjoni tal-investimenti li ġejjin mill-programmi kollha ta' investiment tal-Unjoni jew minn sorsi finanzjarji oħra u l-appoġġ għal azzjonijiet biex jingħelbu d-diversi ostakli għall-implimentazzjoni effettiva tal-pjanijiet ewlenin meħtieġa mil-leġiżlazzjoni ambjentali. [1] Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni — L-analiżi tal-implimentazzjoni ambjentali tal-UE: L-isfidi ewlenin u kif se ngħaqqdu l-isforzi biex naghtu riżultati aħjar (COM(2017) 63 final tat-3 ta' Frar 2017).

Raġuni

Governanza mtejba, partikolarment permezz tas-sensibilizzazzjoni u l-involviment tal-partijiet interessati, hija essenzjali għall-ilħuq tal-objettivi ambjentali. Din hija prijorità msemmija speċifikament fil-programm LIFE preċedenti u l-Kumitat tar-Reġjuni jaħseb li għandha tinżamm.

Emenda 6

Premessa 15

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
(15) L-iskema volontarja għall-Bijodiversità u s-Servizzi Ekosistemiċi fit-Territorji *extra*-Ewropej (BEST) tippromwovi l-konservazzjoni tal-bijodiversità, inkluża l-bijodiversità tal-baħar, u l-użu sostenibbli ta' servizzi ekosistemiċi, inklużi approċċi bbażati fuq l-ekosistema għall-adattament u għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima, fir-Reġjuni Ultraperifiċi tal-Unjoni u fil-Pajjiżi u fit-Territorji Extra-Ewropej. L-iskema BEST għenet biex tiżdied is-sensibilizzazzjoni dwar l-importanza ekoloġika tar-Reġjuni Ultraperifiċi u tal-Pajjiżi u t-Territorji Extra-Ewropej għall-konservazzjoni tal-bijodiversità globali. Fid-Dikjarazzjonijiet Ministerjali tagħhom tal-2017 u l-2018, il-Pajjiżi u Territorji Extra-Ewropej esprimew l-apprezzament tagħhom għal din l-iskema ta' għotjiet żgħar għall-bijodiversità. Huwa xieraq li l-Programm jitħalla jkompli jiffinanzja għotjiet żgħar għall-bijodiversità kemm fir-Reġjun Ultraperiferiċi kif ukoll fil-Pajjiżi u t-Territorji Extra-Ewropej.	(15) L-iskema volontarja għall-Bijodiversità u s-Servizzi Ekosistemiċi fit-Territorji *extra*-Ewropej (BEST) tippromwovi l-konservazzjoni tal-bijodiversità, inkluża l-bijodiversità tal-baħar, u l-użu sostenibbli ta' servizzi ekosistemiċi, inklużi approċċi bbażati fuq l-ekosistema għall-adattament u għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima, fir-Reġjuni Ultraperifiċi tal-Unjoni u fil-Pajjiżi u fit-Territorji Extra-Ewropej. L-iskema BEST għenet biex tiżdied is-sensibilizzazzjoni dwar l-importanza ekoloġika tar-Reġjuni Ultraperifiċi u tal-Pajjiżi u t-Territorji Extra-Ewropej għall-konservazzjoni tal-bijodiversità globali. Fid-Dikjarazzjonijiet Ministerjali tagħhom tal-2017 u l-2018, il-Pajjiżi u Territorji Extra-Ewropej esprimew l-apprezzament tagħhom għal din l-iskema ta' għotjiet żgħar għall-bijodiversità. Huwa xieraq li l-Programm jitħalla jkompli jiffinanzja għotjiet għall-bijodiversità kemm fir-Reġjun Ultraperiferiċi kif ukoll fil-Pajjiżi u t-Territorji Extra-Ewropej***, f'konformità mal-għanijiet u l-miżuri previsti fil-kuntest ta' sħubija strateġika aktar b'saħħitha u mġedda mar-reġjuni ultraperiferiċi tal-UE*** ([1]). ([1]) ***Kif stabbilit fid-dokument COM(2017) 623 final, "Sħubija strateġika aktar b'saħħitha u mġedda mar-reġjuni ultraperiferiċi tal-UE".***

Raġuni

Għal iktar ċarezza.

Emenda 7

Premessa 17

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
(17) L-għan fit-tul tal-Unjoni għall-politika dwar l-ajra huwa li jinkisbu livelli ta' kwalità tal-arja li ma jikkawżawx impatti negattivi sinifikanti fuq is-saħħa tal-bniedem u riskji għal din. Is-sensibilizzazzjoni tal-pubbliku dwar it-tniġġis tal-arja hija għolja u ċ-ċittadini jistennew li l-awtoritajiet jaġixxu. Id-Direttiva (UE) 2016/2284 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tenfasizza r-rwol li jista' jkollu l-finanzjament tal-Unjoni biex jintlaħqu l-għanijiet tal-arja nadifa. Għalhekk, il-Programm jenħtieġ li jappoġġa proġetti, inklużi l-proġetti integrati strateġiċi, li għandhom il-potenzjal li jisfruttaw fondi pubbliċi u privati, biex ikunu eżempji ta' prattika tajba u katalizzaturi għall-implimentazzjoni ta' pjanijiet u leġiżlazzjoni dwar il-kwalità tal-arja fil-livell lokali, reġjonali, multireġjonali, nazzjonali u transnazzjonali.	(17) L-għan fit-tul tal-Unjoni għall-politika dwar l-ajra huwa li jinkisbu livelli ta' kwalità tal-arja li ma jikkawżawx impatti negattivi sinifikanti fuq is-saħħa tal-bniedem u riskji għal din. Is-sensibilizzazzjoni tal-pubbliku dwar it-tniġġis tal-arja hija għolja u ċ-ċittadini jistennew li l-awtoritajiet jaġixxu. Id-Direttiva (UE) 2016/2284 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tenfasizza r-rwol li jista' jkollu l-finanzjament tal-Unjoni biex jintlaħqu l-għanijiet tal-arja nadifa. Għalhekk, il-Programm jenħtieġ li jappoġġa proġetti, inklużi l-proġetti integrati strateġiċi, li għandhom il-potenzjal li jisfruttaw fondi pubbliċi u privati, biex ikunu eżempji ta' prattika tajba u katalizzaturi għall-implimentazzjoni ta' pjanijiet u leġiżlazzjoni dwar il-kwalità tal-arja fil-livell lokali, reġjonali, multireġjonali, nazzjonali u transnazzjonali. ***Dawn l-isforzi ddedikati biex itejbu l-kwalità tal-arja għandhom ikunu konsistenti mar-rekwiżiti ta' tnaqqis tal-emissjonijiet tal-gassijiet b'effett ta' serra u mal-ħtieġa għal għan fit-tul ta' dekarbonizzazzjoni tal-ekonomija Ewropea kollha kemm hi, u li tiġi sostitwita pass pass l-infrastruttura tal-enerġija bbażata fuq sorsi fossili b'infrastruttura bbażata fuq sorsi rinnovabbli, fejn ikun teknikament u ekonomikament possibbli.***

Raġuni

Il-kwalità tal-arja hija marbuta direttament mal-kombustjoni ta' karburanti fossili għat-trasport, it-tisħin u l-arja kundizzjonata, u b'mod ġenerali, il-produzzjoni tal-elettriku. Id-dekarbonizzazzjoni ta' dawn is-setturi, għaldaqstant, għandha impatt dirett fuq il-kwalità tal-arja u s-saħħa pubblika. Il-programm LIFE għandu jikkunsidra l-potenzjal tat-tnaqqis ta' emissjonijiet ta' inkwinanti gassużi f'dawn it-tipi ta' proġetti. Fejn ikun hemm alternattiva bbażata fuq sors rinnovabbli ta' enerġija, il-Programm LIFE għandu jippromovi din l-alternattiva aktar milli jissostitwixxi t-tagħmir b'emissjonijiet għoljin ta' gassijiet b'effett ta' serra b'tagħmir aktar effiċjenti iżda li jkun għadu bbażat fuq l-enerġija fossili, sakemm l-investiment huwa wkoll kosteffettiv.

Emenda 8

Premessa 17a ġdida, wara l-premessa 17

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
	(17a) ***Għandha tintgħata enfasi speċifika lill-promozzjoni tal-abbandun ta' sorsi ta' tniġġis tal-arja, b'mod partikolari għodod għat-tisħin domestiku u impjanti tal-enerġija bbażati fuq il-karburanti fossili li jniġġsu l-aktar. Biex tiġi indirizzata l-problema tat-tniġġis tal-arja għandha ssir enfasi fuq l-isforzi għal tranżizzjoni lejn sorsi ta' enerġija rinnovabbli u sorsi ta' enerġija nadifa oħrajn, fuq terminu medju/twil.***

Raġuni

Fl-UE t-tisħin domestiku bbażat fuq il-faħam huwa sors importanti ta' tniġġis tal-arja u għandu impatti ta' ħsara fuq is-saħħa taċ-ċittadini. Meta jkun teknikament u finanzjarjament possibbli għandha tiġi favorita t-tranżizzjoni għal sorsi ta' enerġija rinnovabbli u sorsi ta' enerġija nadifa oħrajn, f'konformità mal-objettivi tad-dekarbonizzazzjoni għas-settur tal-bini, kif previst mid-Direttiva dwar ir-Rendiment tal-Bini fl-Użu tal-Enerġija.

Emenda 9

Premessa 20

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
(20) It-titjib tal-governanza fuq kwistjonijiet ambjentali, it-tibdil fil-klima u kwistjonijiet relatati ta' tranżizzjoni lejn enerġija nadifa jeħtieġ l-involviment tas-soċjetà ċivili billi tiżdied is-sensibilizzazzjoni tal-pubbliku, l-involviment tal-konsumaturi u t-twessigħ tal-involviment tal-partijiet ikkonċernati, inklużi l-organizzazzjoni nongovernattivi, f'konsultazzjoni dwar il-politiki relatati u l-implimentazzjoni tagħhom.	(20) It-titjib tal-governanza fuq kwistjonijiet ambjentali, it-tibdil fil-klima u kwistjonijiet relatati ta' tranżizzjoni lejn enerġija nadifa jeħtieġ l-involviment tas-soċjetà ċivili billi tiżdied is-sensibilizzazzjoni tal-pubbliku, ***anke permezz ta' strateġija ta' komunikazzjoni li tqis il-mezzi tax-xandir ġodda kif ukoll in-netwerks soċjali, u li ssaħħaħ*** l-involviment tal-konsumaturi u t-twessigħ tal-involviment tal-partijiet ikkonċernati, inklużi l-organizzazzjoni nongovernattivi, f'konsultazzjoni dwar il-politiki relatati u l-implimentazzjoni tagħhom. ***Barra minn hekk, l-involviment u l-għoti tas-setgħa konġunta tal-awtoritajiet lokali u reġjonali — skont ir-rikonoxximent mogħtija lill-bliet, ir-reġjuni u l-awtoritajiet lokali mill-Konferenza tal-Partijiet ta' Pariġi (Ftehim ta' Pariġi) — bħala l-livell ta' governanza li jopera l-iktar qrib taċ-ċittadini, skont il-prinċipju tas-sussidjarjetà, jistgħu jikkontribwixxu biex jintlaħqu riżultati sinifikanti ambjentali, kif ukoll fil-qasam tal-enerġija u tal-klima, kif wera s-suċċess dejjem jikber tal-inizjattiva "Patt tas-Sindki" u ta' netwerks muniċipali oħra għall-klima u għall-ambjent.***

Raġuni

Huwa importanti li jiddaħħal b'mod espliċitu l-bżonn ta' komunikazzjoni moderna u li jissemma l-Patt tas-Sindki, inizjattiva issa globali u ta' suċċess kbir biex jintlaħqu u jingħataw is-setgħa l-livelli ta' gvern l-aktar qrib iċ-ċittadini.

Emenda 10

Premessa 22

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
(22) Il-Programm jenħtieġ li jħejji u jappoġġa lill-atturi fis-suq għal tranżizzjoni lejn ekonomija nadifa, ċirkolari, effiċjenti fl-użu tal-enerġija, b'emissjonijiet baxxi tal-karbonju u reżiljenti għat-tibdil fil-klima billi jittestja opportunitajiet tan-negozju ġodda, jaġġorna l-ħiliet professjonali, jiffaċilita l-aċċess tal-konsumaturi għall-prodotti u s-servizzi sostenibbli, jinvolvi u jagħti s-setgħa lill-influwenzaturi u jittestja metodi ġodda biex jiġu adattati l-proċessi u l-pajsaġġ kummerċjali eżistenti. Biex tkun appoġġata l-adozzjoni kummerċjali usa' ta' soluzzjonijiet sostenibbli, ***jenħtieġ li*** jiġu promossi l-aċċettazzjoni tal-pubbliku ġenerali u l-involviment tal-konsumatur.	(22) Il-Programm jenħtieġ li jħejji u jappoġġa lill-atturi fis-suq għal tranżizzjoni lejn ekonomija nadifa, ċirkolari, effiċjenti fl-użu tal-enerġija, b'emissjonijiet baxxi tal-karbonju u reżiljenti għat-tibdil fil-klima billi jittestja opportunitajiet tan-negozju ġodda, jaġġorna l-ħiliet professjonali, jiffaċilita l-aċċess tal-konsumaturi għall-prodotti u s-servizzi sostenibbli, jinvolvi u jagħti s-setgħa lill-influwenzaturi u jittestja metodi ġodda biex jiġu adattati l-proċessi u l-pajsaġġ kummerċjali eżistenti. Biex tkun appoġġata l-adozzjoni kummerċjali usa' ta' soluzzjonijiet sostenibbli, ***b'mod partikolari l-implimentazzjoni ta' teknoloġiji enerġetiċi innovattivi, sostenibbli u rinnovabbli, għarfien ġenerali u t-tixrid ta' dawn it-teknoloġiji għandhom jiġu promossi sabiex sabiex*** jiġu promossi l-aċċettazzjoni tal-pubbliku ġenerali u l-involviment tal-konsumatur.

Raġuni

Bis-saħħa tal-iżviluppi teknoloġiċi, tas-suq u (wkoll) tal-appoġġ pubbliku, matul l-aħħar 10 sena l-ispejjeż tal-installazzjoni ta' sistemi ta' enerġija rinnovabbli naqsu ħafna. Jeħtieġ li nkomplu f'din it-triq sabiex ikun jista' jiġi żviluppat bis-sħiħ il-potenzjal tal-enerġija Ewropea, jiġu apprezzati sorsi alternattivi ta' enerġija li sal-lum mhumiex użati wisq (bħalma hija l-enerġija mill-baħar jew l-enerġija ġeotermali) u b'hekk tiġi żviluppat l-indipendenza enerġetika tal-UE minn pajjiżi terzi.

Emenda 11

Premessa 24a ġdida wara l-Premessa 24

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
	(24a) Meta wieħed iqis li qed tiżdied il-frekwenza ta' diżastri naturali kkawżati mit-tibdil fil-klima madwar l-UE u l-inadegwatezza tal-istrumenti ta' prevenzjoni attwali, il-programm se jappoġġja inizjattivi sabiex jissaħħu l-istrateġiji ta' reżiljenza għat-tibdil fil-klima sabiex naġixxu quddiem diżastri naturali relatati.

Raġuni

Fid-dawl taż-żieda fil-frekwenza ta' diżastri naturali u l-inadegwatezza tal-għodod għall-prevenzjoni tagħhom, il-Programm LIFE għandu kontribut essenzjali x'jagħti fl-appoġġ ta' inizjattivi biex jissaħħu l-istrateġiji ta' reżiljenza għat-tibdil fil-klima sabiex naġixxu għal diżastri.

Emenda 12

Premessa 25

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
(25) Fl-implimentazzjoni tal-Programm, jenħtieġ tingħata kunsiderazzjoni xierqa lill-istrateġija għar-reġjuni ultraperiferiċi fid-dawl tal-Artikolu 349 TFUE u l-ħtiġijiet u l-vulnerabilitajiet speċifiċi ta' dawn ir-reġjuni. Il-politiki tal-Unjoni, għajr il-politiki ambjentali, klimatiċi u ta' tranżizzjoni lejn enerġija nadifa rilevanti, jenħtieġ li jiġu kkunsidrati wkoll.	(25) Fl-implimentazzjoni tal-Programm, jenħtieġ tingħata kunsiderazzjoni xierqa lill-istrateġija għar-reġjuni ultraperiferiċi fid-dawl tal-Artikolu 349 TFUE u l-ħtiġijiet u l-vulnerabilitajiet speċifiċi ta' dawn ir-reġjuni. Il-politiki tal-Unjoni, għajr il-politiki ambjentali, klimatiċi***, ekonomija ċirkolari*** u ta' tranżizzjoni lejn enerġija nadifa rilevanti, jenħtieġ li jiġu kkunsidrati wkoll. ***Il-finanzjament ta' din l-istrateġija għandu jiġi integrat fil-Programm b'mod speċifiku u divrenzjat.***

Raġuni

Din ir-referenza speċifika hija meqjusa meħtieġa minħabba r-riskji aggravati tar-reġjuni ultraperiferiċi meta jiffaċċjaw il-fenomenu tat-tibdil globali u fil-klima u minħabba l-vulnerabbiltà partikolari u d-dipendenza tagħhom fuq l-Ewropa kontinentali.

Emenda 13

Premessa 26a ġdida wara l-premessa 26

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
	(26a) Ir-Raggruppamenti Ewropej ta' Kooperazzjoni Territorjali (REKT) huma eliġibbli u jistgħu jkunu strument legali għall-implimentazzjoni tal-Programm LIFE. Ir-REKT għandhom struttura simili għal dik ta' konsorzju u l-maġġoranza tagħhom joperaw fuq livell transnazzjonali. Bis-saħħa ta' dawn il-karatteristiċi jistgħu joperaw b'mod ċentralizzat għall-implimentazzjoni ta' proġetti fil-livell operazzjonali u dak finanzjarju.

Raġuni

Jenħtieġ li jiġi promoss l-użu tar-REKT u tiġi żgurata l-eliġibbiltà tagħhom bħala konsorzju.

Emenda 14

Premessa 31

Test tal-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
It-tipi ta' finanzjament u l-metodi ta' implimentazzjoni, jenħtieġ li jintgħażlu skont il-ħila tagħhom li jiksbu l-għanijiet speċifiċi tal-azzjonijiet u li jagħtu r-riżultati, filwaqt li b'mod partikolari jitqiesu il-kostijiet tal-kontrolli, il-piż amministrattiv u r-riskju mistenni ta' nuqqas ta' konformità. Fir-rigward tal-għotjiet, dan jenħtieġ li jinkludi konsiderazzjoni tal-użu ta' somom f'daqqa, rati fissi u skali ta' kostijiet unitarji.	It-tipi ta' finanzjament u l-metodi ta' implimentazzjoni, jenħtieġ li jintgħażlu skont il-ħila tagħhom li jiksbu l-għanijiet speċifiċi tal-azzjonijiet u li jagħtu r-riżultati, filwaqt li b'mod partikolari jitqiesu il-kostijiet tal-kontrolli, il-piż amministrattiv u r-riskju mistenni ta' nuqqas ta' konformità. Fir-rigward tal-għotjiet, dan jenħtieġ li jinkludi konsiderazzjoni tal-użu ta' somom f'daqqa, rati fissi u skali ta' kostijiet unitarji ***li jkopru, fost affarijiet oħra, l-ispejjeż għall-persunal, sabiex jingħata appoġġ għal simplifikazzjoni tal-attivitajiet amministrattivi marbuta mal-parteċipazzjoni fi proġetti***.

Raġuni

Din l-emenda tenfasizza l-importanza li wieħed ikun kapaċi jappoġġja l-ispejjeż tal-persunal bħala element importanti għal parteċipazzjoni b'suċċess fi proġetti, b'mod partikolari għal organizzazzjonijiet iżgħar.

Emenda 15

Artikolu 3(1)

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
(1) L-għan ġenerali tal-Programm huwa li jikkontribwixxi għat-tranżizzjoni lejn ekonomija nadifa, ċirkolari, effiċjenti fl-użu tal-enerġija, b'emissjonijiet baxxi tal-karbonju u reżiljenti għat-tibdil fil-klima, inkluż permezz tat-tranżizzjoni lejn enerġija nadifa, għall-protezzjoni u t-titjib tal-kwalità tal-ambjent u biex jieqaf u jitreġġa' lura t-telf tal-bijodiversità, u b'hekk jikkontribwixxi għall-iżvilupp sostenibbli.	(1) L-għan ġenerali tal-Programm huwa li jikkontribwixxi għat-tranżizzjoni lejn ekonomija nadifa, ċirkolari, effiċjenti fl-użu tal-enerġija, b'emissjonijiet baxxi tal-karbonju u reżiljenti għat-tibdil fil-klima, inkluż permezz tat-tranżizzjoni lejn enerġija nadifa, għall-protezzjoni u t-titjib tal-kwalità tal-ambjent u biex jieqaf u jitreġġa' lura t-telf tal-bijodiversità, u b'hekk jikkontribwixxi għall-iżvilupp sostenibbli.

Raġuni

Il-kelma reżiljenti hija meqjusa iktar adatta f'dan il-kuntest billi dan jirriferi għall-adattament. [Nota tat-traduttur: din l-emenda ma taffettwax il-verżjoni Maltija, fejn il-kelma reżiljenti hija diġà użata.]

Emenda 16

Artikolu 3(2)

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
(2) Il-Programm għandu l-għanijiet speċifiċi li ġejjin:	(2) Il-Programm għandu l-għanijiet speċifiċi li ġejjin:

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
(a) li jiżviluppa, juri u jippromwovi tekniki u approċċi innovattivi biex jintlaħqu l-għanijiet tal-politika u tal-leġiżlazzjoni tal-Unjoni dwar l-ambjent u l-azzjoni klimatika, inkluża t-tranżizzjoni lejn enerġija nadifa, u li jikkontribwixxi għall-applikazzjoni tal-aħjar prassi fir-rigward tan-natura u tal-bijodiversità;	(a) li jiżviluppa, juri u jippromwovi tekniki u approċċi innovattivi biex jintlaħqu l-għanijiet tal-politika u tal-leġiżlazzjoni tal-Unjoni dwar l-ambjent u l-azzjoni klimatika, inkluża t-tranżizzjoni lejn enerġija nadifa, u li jikkontribwixxi għall-applikazzjoni tal-aħjar prassi fir-rigward tan-natura u tal-bijodiversità;
(b) li jappoġġa l-iżvilupp, l-implimentazzjoni, il-monitoraġġ u l-infurzar tal-politiki u tal-leġiżlazzjoni rilevanti tal-Unjoni, inkluż billi jtejjeb il-governanza permezz tat-tisħiħ tal-kapaċitajiet tal-atturi pubbliċi u privati u tal-involviment tas-soċjetà ċivili;	(b) li jappoġġa l-iżvilupp, l-implimentazzjoni, il-monitoraġġ u l-infurzar tal-politiki u tal-leġiżlazzjoni rilevanti tal-Unjoni, inkluż billi jtejjeb il-governanza permezz tat-tisħiħ tal-kapaċitajiet tal-atturi pubbliċi u privati u tal-involviment tas-soċjetà ċivili;
(c) li jikkatalizza l-użu fuq skala kbira ta' soluzzjonijiet tekniċi u relatati mal-politika ta' suċċess għall-implimentazzjoni tal-politika u l-leġiżlazzjoni rilevanti tal-Unjoni billi jirreplika r-riżultati, jintegra l-għanijiet relatati f'politiki oħra u fil-prattiki tas-settur pubbliku u privat, u jimmobilizza l-investiment u jtejjeb l-aċċess għall-finanzjament.	(c) li jikkatalizza l-użu fuq skala kbira ta' soluzzjonijiet tekniċi u relatati mal-politika ta' suċċess għall-implimentazzjoni tal-politika u l-leġiżlazzjoni rilevanti tal-Unjoni billi jirreplika r-riżultati, jintegra l-għanijiet relatati f'politiki oħra u fil-prattiki tas-settur pubbliku u privat, u jimmobilizza l-investiment u jtejjeb l-aċċess għall-finanzjament;
	(d) li jsaħħaħ is-sinerġiji bejn strateġiji ta' reżiljenza għat-tibdil fil-klima u l-mitigazzjoni tar-riskju ta' diżastri naturali relatati permezz tal-introduzzjoni ta' miżuri tekniċi bħal metodu ċar ta' analiżi tar-riskji ta' diżastri naturali.

Raġuni

Fid-dawl taż-żieda fil-frekwenza ta' diżastri naturali u l-inadegwatezza tal-għodod attwali għall-prevenzjoni tagħhom, il-Programm LIFE għandu kontribut essenzjali x'jagħti fl-appoġġ ta' soluzzjonijiet mmirati lejn it-tisħiħ tal-istrateġiji ta' reżiljenza għat-tibdil fil-klima sabiex naġixxu għal diżastri.

Emenda 17

Artikolu 5

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
(1) Il-pakkett finanzjarju għall-implimentazzjoni tal-Programm għall-perjodu mill-2021 sal-2027 għandu jkun ta' EUR ***5 450 000 000***, f'termini ta' prezzijiet attwali.	(1) Il-pakkett finanzjarju għall-implimentazzjoni tal-Programm għall-perjodu mill-2021 sal-2027 għandu jkun ta' EUR ***6 780 000 000***, f'termini ta' prezzijiet attwali.
(2) Id-distribuzzjoni indikattiva tal-ammont imsemmi fil-paragrafu 1 għandha tkun:	(2) Id-distribuzzjoni indikattiva tal-ammont imsemmi fil-paragrafu 1 għandha tkun:

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
EUR ***3 500 000 000*** għall-qasam Ambjent, li minnhom	***(a)*** EUR ***4 165 000 000*** għall-qasam Ambjent, li minnhom
EUR ***2 150 000 000*** għas-subprogramm Natura u Bijodiversità u	***(1)*** EUR ***2 315 000 000*** għas-subprogramm Natura u Bijodiversità u
EUR ***1 350 000 000*** għas-subprogramm Ekonomija Ċirkolari u Kwalità tal-Ħajja;	***(2)*** EUR ***1 850 000 000*** għas-subprogramm Ekonomija Ċirkolari u Kwalità tal-Ħajja;
EUR ***1 950 000 000*** għall-qasam Azzjoni Klimatika, li minnhom	***(b)*** EUR ***2 615 000 000*** għall-qasam Azzjoni Klimatika, li minnhom
EUR ***950 000 000*** għas-subprogramm Mitigazzjoni tat-Tibdil fil-Klima u Adattament Għalih u	***(1)*** EUR ***1 450 000 000*** għas-subprogramm Mitigazzjoni tat-Tibdil fil-Klima u Adattament Għalih u
EUR ***1 000 000 000*** għas-subprogramm Tranżizzjoni lejn Enerġija Nadifa.	***(2)*** EUR ***1 165 000 000*** għas-subprogramm Tranżizzjoni lejn Enerġija Nadifa.
(3) L-ammonti msemmija fil-paragrafi 1 u 2 għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet dwar il-flessibbiltà stabbiliti fir-Regolament (UE) xx/xx tal-Parlament Ewropew.	(3) L-ammonti msemmija fil-paragrafi 1 u 2 għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet dwar il-flessibbiltà stabbiliti fir-Regolament (UE) xx/xx tal-Parlament Ewropew.

Raġuni

L-ammont globali l-ġdid tal-programm LIFE huwa bbażat fuq żieda ta' 1,7 darbiet iktar, kif imħabbar mill-Kummissjoni Ewropea, iżda mingħajr it-trasferiment tal-miżura li qabel kienet iffinanzjata minn Orizzont 2020 għat-tranżizzjoni tal-enerġija, b'enfasi speċjali fuq is-subprogramm Mitigazzjoni tat-Tibdil fil-Klima u Ekonomija Ċirkolari.

Emenda 18

Artikolu 5(3)

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
(3) L-ammonti msemmija fil-paragrafi 1 u 2 għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet dwar il-flessibbiltà stabbiliti fir-Regolament (UE) xx/xx tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill [ir-Regolament dwar il-Qafas Finanzjarju Pluriennali ġdid] u fir-Regolament Finanzjarju.	(3) L-ammonti msemmija fil-paragrafi 1 u 2 għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet dwar il-flessibbiltà stabbiliti fir-Regolament (UE) xx/xx tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill [ir-Regolament dwar il-Qafas Finanzjarju Pluriennali ġdid] u fir-Regolament Finanzjarju.
	(3a) Il-Kummissjoni għandha tingħata s-setgħa li tadotta atti delegati f'konformità mal-Artikolu 21 b'mod li l-persentaġġ imsemmi fil-paragrafi 1 u 2 ta' dan l-Artikolu jiżdied b'massimu ta' 10 %, sakemm il-fondi totali mitlubin fuq sentejn konsekuttivi permezz ta' proposti li jaqgħu fil-qasam prijoritarju Natura u Bijodiversità u li jissodisfaw ir-rekwiżiti ta' kwalità minima jkunu jaqbżu b'aktar minn 20 % l-ammont korrispondenti kkalkolat għas-sentejn ta' qabel dawk is-snin.

Raġuni

Evidenti. Jirriproduċi l-klawżola ta' flessibbiltà għas-sottoprogramm tan-Natura u tal-Bijodiversità, kif inhi attwalment preżenti fil-programm LIFE 2014-2020.

Emenda 19

Artikolu 5(5)

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
(5) Il-Programm jista' jiffinanzja attivitajiet implimentati mill-Kummissjoni b'sostenn għat-tħejjija, għall-implimentazzjoni u għall-integrazzjoni tal-politiki u tal-leġiżlazzjoni rilevanti tal-Unjoni dwar l-ambjent, il-klima jew it-tranżizzjoni lejn enerġija nadifa bil-għan li jintlaħqu l-għanijiet stabbiliti fl-Artikolu 3. Dawn l-attivitajiet jistgħu jinkludu:	(5) Il-Programm jista' jiffinanzja attivitajiet implimentati mill-Kummissjoni b'sostenn għat-tħejjija, għall-implimentazzjoni u għall-integrazzjoni tal-politiki u tal-leġiżlazzjoni rilevanti tal-Unjoni dwar l-ambjent, il-klima jew it-tranżizzjoni lejn enerġija nadifa bil-għan li jintlaħqu l-għanijiet stabbiliti fl-Artikolu 3. Dawn l-attivitajiet jistgħu jinkludu:
(a) informazzjoni u komunikazzjoni, inklużi kampanji ta' sensibilizzazzjoni. Ir-riżorsi finanzjarji allokati għal attivitajiet ta' komunikazzjoni skont dan ir-Regolament għandhom ikopru wkoll komunikazzjoni korporattiva fir-rigward tal-prijoritajiet ta' politika tal-Unjoni, kif ukoll fir-rigward tal-istatus ta' implimentazzjoni u traspożizzjoni tal-leġiżlazzjoni rilevanti tal-Unjoni dwar l-ambjent, il-klima jew l-enerġija nadifa;	(a) informazzjoni u komunikazzjoni, inklużi kampanji ta' sensibilizzazzjoni. Ir-riżorsi finanzjarji allokati għal attivitajiet ta' komunikazzjoni skont dan ir-Regolament għandhom ikopru wkoll komunikazzjoni korporattiva fir-rigward tal-prijoritajiet ta' politika tal-Unjoni, kif ukoll fir-rigward tal-istatus ta' implimentazzjoni u traspożizzjoni tal-leġiżlazzjoni rilevanti tal-Unjoni dwar l-ambjent, il-klima jew l-enerġija nadifa;
(b) studji, stħarriġiet, immudellar u bini ta' xenarji;	(b) studji, stħarriġiet, immudellar u bini ta' xenarji;
(c) tħejjija, implimentazzjoni, monitoraġġ, verifika u evalwazzjoni tal-proġetti mhux iffinanzjati mill-Programm, politiki, programmi u leġiżlazzjoni;	(c) tħejjija, implimentazzjoni, monitoraġġ, verifika u evalwazzjoni tal-proġetti mhux iffinanzjati mill-Programm, ***l-implimentazzjoni ta' azzjonijiet għat-titjib tal-governanza***; politiki, programmi u leġiżlazzjoni;
(d) workshops, konferenzi u laqgħat;	(d) workshops, konferenzi u laqgħat;
(e) netwerking u pjattaformi tal-aħjar prattika;	(e) netwerking u pjattaformi tal-aħjar prattika;
(f) attivitajiet oħra.	(f) attivitajiet oħra.

Raġuni

Evidenti.

Emenda 20

Artikolu 11(5)

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
(5) L-entitajiet ġuridiċi li jipparteċipaw f'konsorzji ta' mill-inqas tliet entitajiet indipendenti, stabbiliti fi Stati Membri differenti jew f'pajjiżi jew f'territorji *extra*-Ewropej marbuta ma' dawk l-Istati jew f'pajjiżi terzi assoċjati mal-Programm jew f'pajjiżi terzi oħra, huma eliġibbli.	(5) L-entitajiet ġuridiċi li jipparteċipaw f'konsorzji ta' mill-inqas tliet entitajiet indipendenti, stabbiliti fi Stati Membri differenti jew f'pajjiżi jew f'territorji *extra*-Ewropej marbuta ma' dawk l-Istati jew f'pajjiżi terzi assoċjati mal-Programm jew f'pajjiżi terzi oħra, huma eliġibbli.
	(5a) Ir-Raggruppamenti Ewropej ta' Kooperazzjoni Territorjali (REKT) huma assimilati ma' konsorzji, stabbiliti fi Stati Membri differenti jew f'pajjiżi u territorji barranin assoċjati magħhom.

Raġuni

Jenħtieġ li jiġi promoss l-użu tar-REKT u tiġi żgurata l-eliġibbiltà tagħhom bħala konsorzju.

Emenda 21

Artikolu 13(a)

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
(a) proġetti ffinanzjati mill-Programm għandhom ***jevitaw li jimminaw l-għanijiet*** ambjentali, klimatiċi ***jew tal-enerġija nadifa rilevanti*** tal-Programm u, fejn possibbli, għandhom jippromwovu l-użu tal-akkwist pubbliku ekoloġiku;	(a) proġetti ffinanzjati mill-Programm għandhom ***jikkontribwixxu għat-twettiq ta' mill-inqas wieħed mill-għanijiet*** ambjentali, klimatiċi***, tat-transizzjoni lejn mudell ekonomiku ċirkolari, jew tal-enerġija sostenibbli*** tal-Programm***, mingħajr ħsara lill-għanijiet l-oħrajn,*** u, fejn possibbli, għandhom jippromwovu l-użu tal-akkwist pubbliku ekoloġiku;

Raġuni

Il-programm LIFE m'għandux biss ma jagħmilx "ħsara" lill-għanijiet ambjentali, klimatiċi u enerġetiċi tal-UE, iżda għandu wkoll jikkontribwixxi b'mod attiv għall-kisba tagħhom. Barra minn hekk, il-formulazzjoni dwar proġetti "tal-enerġija nadifa rilevanti" tidher vaga wisq.

Emenda 22

Artikolu 13(f)

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
(f) fejn xieraq, għandha tingħata attenzjoni speċjali lil proġetti f'żoni ġeografiċi bi bżonnijiet jew vulnerabbiltajiet speċifiċi, bħalma huma żoni bi sfidi ambjentali speċifiċi jew b'restrizzjonijiet naturali, żoni transkonfinali jew reġjuni ultraperiferiċi.	(f) fejn xieraq, għandha tingħata attenzjoni speċjali lil proġetti f'żoni ġeografiċi bi bżonnijiet jew vulnerabbiltajiet speċifiċi, bħalma huma żoni bi sfidi ambjentali speċifiċi ***(pereżempju żoni bi problemi rikonoxxuti ta' kwalità tal-arja jew dawk milquta mit-tibdil fil-klima)*** jew b'restrizzjonijiet naturali, żoni transkonfinali ***(proġetti fejn il-kooperazzjoni transnazzjonali tkun essenzjali sabiex tiġi ggarantita l-protezzjoni ambjentali u li jintlaħqu l-objettivi tal-klima)*** jew ***reġjuni esposti għal riskji gravi minħabba t-tibdil globali u tal-klima, bħar-***reġjuni ultraperiferiċi.

Raġuni

Ikun tajjeb li tingħata iktar attenzjoni lill-kooperazzjoni transnazzjonali u l-problema tal-kwalità tal-arja, risji marbuta mat-tibdil globali u tal-klima u l-vulnerabilità partikolari tar-reġjuni ultraperiferiċi. Il-problemi assoċjati mat-tibdil fil-klima ħafna drabi jikkonċernaw żoni ġeografiċi bi ħtiġijiet jew dgħufijiet speċjali, bħal gżejjer, bliet u bliet żgħar kostali, u żoni muntanjużi.

[Nota tat-traduttur: l-emenda ta' "transkonfinali" ma tikkonċernax il-verżjoni Maltija]

Emenda 23

Artikolu ġdid wara l-Artikolu 13

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
	L-eliġibbiltà tal-ispejjeż tal-proġetti relatati mal-VAT u l-persunal
	(1) Il-kundizzjonijiet għall-eliġibbiltà ta' spejjeż huma stipulati fl-Artikolu 126 tar-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012. Dawn l-ispejjeż għandhom jinkludu l-VAT u l-ispejjeż tal-persunal.
	Il-Kummissjoni għandha tipprovdi ħarsa ġenerali, fl-evalwazzjonijiet ta' nofs it-terminu u dawk ex post tal-Programm LIFE, dwar ir-rimbors tal-VAT għal kull Stat Membru li jkunu ntalbu mill-benefiċjarji tal-proġett taħt il-Programm LIFE fl-istadju finali tal-pagament.
	(2) Il-VAT li tista' tkun irkuprata mhijiex eliġibbli, indipendentement minn jekk l-applikant jagħżilx li jirkupraha jew le. Il-VAT ma tikkostitwixxix nefqa li tista' tiġi rkuprata ħlief fejn iġarrabha ġenwinament u definittivament il-benefiċjarju finali. VAT li tista' tiġi irkuprata, bi kwalunkwe mezz, ma tistax tkun ikkunsidrata eliġibbli, anki jekk ma tkunx fil-fatt irkuprata mill-benefiċjarju finali jew riċevitur individwali. L-istatus pubbliku jew finali tal-benefiċjarju finali jew ir-riċevituri individwali ma jiġix ikkunsidrat biex jiġi ddeterminat jekk il-VAT tikkostitwixxix nefqa eliġibbli, b'konformità mad-dispożizzjonijiet ta' din ir-regola.
	(3) Il-VAT li ma tiġix irkuprata tista' tiġi kklejmjata bħala spiża eliġibbli bil-kundizzjoni li l-pretensjoni tagħhom tiġi ssostanzjata minn evidenza xierqa mressqa mill-awdituri jew l-accountants tal-organizzazzjonijiet. VAT li ma tistax tiġi rkuprata mill-benefiċjarju finali jew ir-riċevitur individwali permezz tal-applikazzjoni ta' regoli nazzjonali speċifiċi tikkostitwixxi nefqa eliġibbli biss meta regoli bħal dawn ikunu jikkonformaw kompletament mad-Direttiva 2006/112/KE dwar il-VAT.

Raġuni

L-emenda tirriproduċi opinjoni preċedenti tal-KtR (relatur: is-Sinjura Twitchen ENVI-V/018). Il-VAT kienet ikkunsidrata bħala deterrent kontra l-parteċipazzjoni f'edizzjonijiet preċedenti tal-programm LIFE.

Emenda 24

Artikolu 21(4)

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
(4) Qabel tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta esperti nnominati minn kull Stat Membru skont il-prinċipji stipulati fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet.	(4) Qabel tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta esperti nnominati minn kull Stat Membru skont il-prinċipji stipulati fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet***, u jekk ikun xieraq, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta b'mod dirett l-awtoritajiet lokali u reġjonali u tniedi konsultazzjonijiet pubbliċi***.

Raġuni

Huwa meqjus utli li jissemmew b'mod espliċitu l-awtoritajiet lokali u reġjonali.

Emenda 25

Artikolu 21a ġdid wara l-Artikolu 21

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda tal-KtR
	Proċedura tal-Kumitat ***(1) Il-Kummissjoni għandha tkun assistita mill-Kumitat għall-Programm LIFE. għall-Ambjent u l-Azzjoni Klimatika. Dak il-kumitat għandu jkunu kumitat fit-tifsira tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.*** ***(2) Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011."*** ***Fejn il-kumitat ma jagħti l-ebda opinjoni, il-Kummissjoni ma għandhiex tadotta l-abbozz tal-att ta' implimentazzjoni u għandu japplika t-tielet subparagrafu tal-Artikolu 5 (4) tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.***

Raġuni

Din l-emenda tirriproduċi l-Artikolu 30 tar-Regolament dwar il-Programm LIFE attwali ((UE) Nru 1293/2013), sabiex tiġi garantita parteċipazzjoni akbar u kontroll fl-implimentazzjoni tal-Programm LIFE.

II. RAKKOMANDAZZJONIJIET TA' POLITIKA

IL-KUMITAT EWROPEW TAR-REĠJUNI

Kummenti ġenerali

1. jilqa' b'sodisfazzjon il-proposta tal-Kummissjoni Ewropea, li tikkonferma mill-ġdid mingħajr eżitazzjoni l-Programm LIFE għall-QFP li jmiss, u tirrikonoxxi b'mod espliċitu s-suċċess u l-valur miżjud Ewropew maħluq s'issa;

2. jilqa' l-fatt li l-proposta għal regolament tinkludi referenza speċifika għall-għanijiet tal-iżvilupp sostenibbli tan-NU u li tikkontribwixxi biex jiġi żgurat li l-objettivi dwar it-tibdil fil-klima jassorbu 25 % tal-baġit tal-QFP. Il-Kumitat tar-Reġjuni jħeġġeġ biex l-għanijiet ta' żvilupp sostenibbli kollha tan-NU jkunu rikonoxxuti espliċitament u appoġġjati fil-baġit tal-Unjoni;

3. jenfasizza l-impatt dirett konsiderevoli għall-awtoritajiet lokali u reġjonali li l-Programm LIFE diġà wera li għandu, bil-preservazzjoni tal-bijodiversità, it-titjib tal-kwalità ambjentali u għalhekk jikkontribwixxi biex inaqqas u jtaffi l-effetti drammatiċi kkawżati mit-tibdil fil-klima, li fil-għlieda kontriehom l-awtoritajiet lokali u reġjonali jinsabu fuq quddiem nett;

4. japprova l-proposta għal żieda ta' 60 % fil-baġit tal-programm LIFE prevista fil-QFP. Madankollu jirrimarka li din iż-żieda fil-baġit tikkorrispondi wkoll għal żieda fl-oqsma li għandhom jiġu ffinanzjati minn programm LIFE futur (bħas-sottoprogramm il-ġdid "Tranżizzjoni lejn enerġija nadifa", li se jiffinanzja proġetti li fil-QFP attwali jaqgħu taħt il-programm Orizzont 2020); għaldaqstant, il-Kumitat huwa obbligat jenfasizza li ż-żieda fil-baġit proposta mill-Kummissjoni Ewropea fil-fatt hija 'l bogħod mis-60 % imħabbar mill-Kummissjoni Ewropea, u jittama li tiġi kkunsidrata żieda oħra, li tkun kumpatibbli mal-proposta ġenerali tal-QFP;

5. jesprimi t-tħassib tiegħu li l-fondi disponibbli għall-awtoritajiet lokali u reġjonali għal proġetti marbuta mal-politiki dwar il-klima u t-tranżizzjoni enerġetika tnaqqsu kumplessivament fil-QFP li jmiss 2021-2027, fid-dawl tal-proposta ta' tnaqqis fil-baġits tal-FEŻR u l-FAEŻR;

6. ma jaqbilx mal-fatt li hemm nuqqas ta' referenzi għall-Kumitat LIFE, li mhuwiex imsemmi fil-proposta tal-Kummissjoni Ewropea. Jemmen fil-fatt li l-Kumitat LIFE m'għandux jitħassar u li dan għandu, pjuttost, jippromovi parteċipazzjoni aktar effikaċi tal-awtoritajiet lokali u reġjonali fil-programm;

7. jilqa' d-deċiżjoni li jkun hemm enfasi fuq il-kwalità tal-proġetti, tiġi evitata preallokazzjoni vinkolanti fuq bażi ġeografika (filwaqt li tiġi promossa allokazzjoni ġusta u bbilanċjata tal-proġetti), u jilqa' t-tentattiv ta' simplifikazzjoni tar-regoli tal-Programm. Madankollu, il-Kumitat iwissi kontra r-riskju li ħafna aspetti jiġu riferuti għal atti ddelegati tat-tieni livell u, f'dan ir-rigward, jitlob li l-livelli ta' kofinanzjament tal-awtoritajiet lokali u reġjonali ma jonqsux f'sejħiet għal proposti futuri;

8. iqis li hu essenzjali li jsir użu sħiħ tal-Programm LIFE, billi tiġi ffavorita r-replikabbiltà ta' proġetti ta' suċċess u jiġi sfruttat bħala katalist biex jattira fondi addizzjonali (privati u pubbliċi, mill-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali). Jistieden lill-Kummissjoni ddaħħal fis-seħħ il-mezzi kollha xierqa ta' tixrid ta' informazzjoni u għajnuna teknika, biex jiġu inkoraġġiti u appoġġati l-awtoritajiet lokali u reġjonali biex jieħdu sehem fil-Programm. Għal dan il-għan, huwa jirrakkomanda wkoll li jiġu promossi proġetti ta' netwerking bejn il-punti ta' kuntatt nazzjonali għall-iskambju tal-aħjar prattiki u kooperazzjoni transnazzjonali;

9. jissottolinja l-enfasi u l-importanza tan-netwerk Natura 2000 għall-programm LIFE u jqis li l-appoġġ għal dan in-netwerk irid jibqa' ċentrali għas-subprogramm "Natura u Bijodiversità";

10. jifhem u jilqa' l-ħtieġa li tiġi promossa l-mobilizzazzjoni ta' kapital privat anke għal investimenti ambjentali, iżda jistieden lill-Kummissjoni tipprovdi aktar kjarifiki dwar "operazzjonijiet ta' taħlit" u r-riżultati miksuba mill-proġetti pilota ffinanzjati permezz ta' strumenti finanzjarji matul il-Programm LIFE 2014-2020.

Brussell, id-9 ta' Ottubru 2018.

Il-President
tal-Kumitat Ewropew tar-Reġjuni

Karl-Heinz LAMBERTZ